

Referat fra møte i Integreringsrådet

Møtt: Einar Olav Larsen, Elizabeth Navarro, Inga Zabinska, Anne Kolstad, Anne Grete Wold Olsen, Rune Gjelvold, Torbjørn Nordvoll

Meldt forfall: Nele Verhoeve og Mohammed Burhan Khair

Dato og Sted: 24.01.23, Stiklestad Allé 1.

Orienteringssaken (sak 3/23) ble flyttet til starten av møtet. Einar Olav deltok på orienteringen som ble avsluttet klokka 11.00. Deltok ikke i behandlingen av øvrige saker.

Nr	Sak	Saksopplysninger og vedtak
1/23	Godkjenning av referat fra møte i Integreringsrådet 16.desember 2022	Referat sendt som vedlegg i møteinnkallingen. Ble ikke gjennomgått i møtet. VEDTAK: Referat fra møte ble godkjent uten endringer.
2/23	Godkjenning av årshjul 2023	Årshjul ble behandling i møtet og det ble foretatt endringer i møtet. VEDTAK: Forslag på årshjul godkjennes etter endringer. Årshjul sendes til medlemmene.
3/23	Orientering fra Integrering og mangfold	Muntlig orientering fra Anne Grete Wold Olsen og Torbjørn Nordvoll om flyktningkrisen, og status i Integrering og mangfold: innvandrertjenesten og Møllegata voksenopplæring. Skriftlig orientering vedlagt. VEDTAK: tatt til orientering.
4/23	Dialogmøte med elever på Møllegata voksenopplæring	Rektor ble invitert i forbindelse med orientering og planlegging av dialogmøte. VEDTAK Møtet blir fredag 10.februar klokka 12.00. Inviterer elever fra elever fra grunnskoleopplæring (modul 3 og 4), og elever fra norskopplæring etter språknivå (mot A2 og B1/B2). Einar Olav, Anne, Elizabeth og Inga møter. Øvrige medlemmer og varamedlemmer av rådet inviteres. Agenda for møtet 1. Informasjon om Verdal kommune (30 min) fra Kommunedirektør. Om organisering og medvirkningsrådet sin rolle i kommunen. 2. Presentasjon fra leder og medlemmer av rådet (30 min) 3. Gruppearbeid sammen med elever (1 time) 4. Felles oppsummering fra gruppene

5/23	Kurs eller arrangement i regi av Integreringsrådet	<p>Ulike alternativer for innhold ble diskutert. Ønske om å involvere innvandrere i videre forslag og planlegging.</p> <p>VEDTAK: Dato endres fra fredag 24.mars til torsdag 23.mars, kveldstid. Forslag på innhold blir tema på dialogmøtet med elevene på voksenopplæringen 10.februar.</p>
6/23	Folkevalgtopplæring	<p>Ønske og behov for mer opplæring er meldt inn. Ikke avklart.</p> <p>VEDTAK: Integreringsrådet deltar på folkevalgtopplæringen fra høsten 2023</p>
7/23	<p>Saker fra medlemmer:</p> <p>Tidsramme på møter.</p> <p>Orientering fra juleverksted</p>	<p>To saker meldt inn før og under møtet: Tidsramme på møter og juleverksted.</p> <p>Forslag om 3 timer som tidsramme, med lunsj.</p> <p>VEDTAK: Tidsramme på møter blir fra klokka 09.00 - 12.00, med lunsj i tilknytning til møtene.</p> <p>VEDTAK: Integreringsrådet ønsker å samarbeide med Husflidlaget om juleverksted for barn lørdag 2.desember på biblioteket.</p>

Sak 3/23 i Integreringsrådet: skriftlige orientering fra Integrering og mangfold

Virksomhetsområdet sine hovedoppgaver

- Kvalifisere innvandrere til arbeid og utdanning. Dette gjennom introduksjonsprogram, norskopplæring for innvandrere, og grunnskole.
- Bosette flyktninger.
- Råd og veiledning til innvandrere.
- Integreringsarbeid.

Det er krevende å dimensjonere og planlegge virksomhetsområdet.

- 2011-2013: krigen starter i Syria, borgerkrigen fortsetter i Afghanistan. Hungersnød tar livet av en kvart million mennesker i Somalia hvor det fortsatt pågår geriljakrig. Det er flere flyktningkriser i verden, men ikke i Europa. Verdal bosetter 34 flyktninger i 2013.
- 2014: IS blir nedkjempet og det er flyktningkrise i Syria, i nabolandene til Syria, og i deler av Europa. Det bosettes 23 flyktninger i Verdal. Mange syrere kommer til Norge.
- 2015-2016: flyktningkrisen fra Syria kommer til Verdal. Det bosettes over hundre syriske, afghanske, somaliske og eritreiske flyktninger. Økningen skyldes at flere syrere får asyl.
- 2020: Pandemi og innreiserestriksjoner. Verdal bosetter 10 flyktninger.
- 2021: Fortsatt innreiserestriksjoner. Verdal bosetter 22 flyktninger.
- 2022 (januar): Kommunen planlegger å bosette 23 personer.
- 2022 (februar): innreiserestriksjoner oppheves 12.februar. Få dager etter dette invaderer Russland Ukraina (24.februar). Kommunen bosetter 119 flyktninger – de fleste etter sommeren. Kommunen blir anmodet om å bosette 160 i 2023.

Mange «privatboende» ukrainere ble bosatt den første perioden i 2022. Dette var personer som kom til Verdal direkte, uten å gå gjennom asylmottak eller ankomstsenter. Disse personene kan kommunen henvise til asylmottak. Alle som tok kontakt med oss, ble til slutt bosatt med offentlig hjelp etter dialog med IMDi. Utfordring med dette: andre flyktninger i asylmottak som har fått opphold, risikerer å måtte vente lenger på bosettingskommune, og kommunene må gjøre arbeidet til asylmottakene.

De fleste «ordinære» bosettingene blant ukrainerne kom etter sommeren 2022. Dette er personer som har registrert seg på ankomstsenter, og deretter får plass på asylmottak i påvente av at de blir tildelt en kommune. På grunn av det høye antallet, blir ikke personene kartlagt. Viktig informasjon når ikke fram til kommunen før bosetting.

Integrering og mangfold måtte dimensjoneres med tanke på denne utviklingen. Behov for kompetanse raskt, folk som kan å jobbe med mennesker. Det har blitt rekruttert internt i kommunen, og innleie fra Veksttorget.

Ansatte i Innvandrertjenesten våren 2022:

- Virksomhetsleder halv stilling.
- Arbeid med bosetting, boliger, kvalifiseringsarbeid, merkantilt og administrasjon: 2.8 årsverk.

Ansatte (og innleide) per 24.januar 2023:

- Virksomhetsleder: hel stilling
- Arbeid med bosetting, boliger, kvalifiseringsarbeid, merkantilt og administrasjon: 5.9 årsverk
- Det vurderes anskaffelse av jobbspesialist (innleie), og merkantil (30%) internt rekruttert.

I 2023 er kommunen anmodet om å bosette 160 flyktninger. Saken skal behandles i Kommunestyret 30.januar. Innvandrertjenesten har allerede planlagt å bosette i Vuku i 2023. Må nå bosette utenfor sentrumskjernen. Å skaffe nok utleieboliger er en utfordring. Boliger må være klare før personene kommer til kommunen. Derfor er det nå nødvendig med mer tomgangsleie enn tidligere. Generelt øker alle kostnader: lønn, drift, husleie, og ytelser til flyktninger.

Betydelig økning av antall flyktninger påvirker mange andre tjenester i kommunen: skoler og barnehager, helsestasjon og NAV, med flere. Flyktninghelsetjenesten har for eksempel ansatt to nye helsesykepleiere.

Ørmelen blir mottaksskole i 2023. Kommunen går vekk fra nærskole-prinsippet etter erfaringer fra 2022. Årsak: behov for språkassistenter, og krevende å ha denne ressursen på alle skoler.

Flyktninger bosettes nå i hele landet basert på kriterier fra nasjonalt bosettingsutvalg. Utvalget ønsker spredt bosetting i hele landet, og ønsker å unngå konsentrasjon av mange innvandrere i bydeler som allerede har mange innvandrere fra før.

Møllegata Voksenopplæring

Må også tilpasse seg den nye situasjonen. Nye klasser i november, januar, og mars. Tidligere kun to nye norskklasser for året. Ukrainere utgjør en ny gruppe flyktninger, nye muligheter og utfordringer. Stor økning av antall elever på norskopplæring. Reduksjon i antall elever på grunnskole for voksne. De fleste ukrainere har grunnskole fra før, samtidig mangler mange av dem engelsk, som er et krav ved søknad om høyere utdanning.

Språk mellom budskap fra statlige myndigheter om utdannede flyktninger som snakker engelsk, og realitetene: også stor variasjon i utdanning og formell kompetanse blant ukrainere.

Fra under 70 elever i 2021 til omtrent 130 elever per januar 2023. Ble behov for flere lærere. Sju lærere fra grunnskolene i Verdal ønsket seg til voksenopplæringen. To av disse er rekruttert til voksenopplæringen.

Voksenopplæringen har vokst og må nå løse situasjonen med manglende klasserom for nye grupper. Nå bestemt at det blir opprettet klasserom i tilknytning til de gamle lokalene til NAV, hvor DUKAN nå er lokalisert. Dette er i gangavstand til skolen. Kommunalt eide lokaler, uten leiekostnader.

Problemstilling ift. kvalifisering av ukrainere. For å få godkjent videregående opplæring i Norge, må ukrainere ha fullført videregående fra hjemlandet, og ha ett år på universitet. Må ha dokumentasjon på dette. Ikke alle har dette. I tillegg må de ha engelsk (test). Mange mangler engelsk for å få godkjent videregående opplæring. Per i dag usikkert hvor mange som tenker å ta høyere utdanning, men kan gjelde mange under 24 år.

Nytt lovverk for personer med kollektiv beskyttelse (ukrainere): ikke plikt, men rett til norskopplæring. Retten gjelder i ett år.

Møllegata voksenopplæring har et veldig godt samarbeid med Verdal videregående (VVS). Mange med rett på norskopplæring gjennom kommunen, får dette i Språkklassene på VVS. Samarbeid om ressurser og opplæring mellom Verdal kommune og VVS

Om forberedende voksenopplæring (forsøksprosjekt i samarbeid med Fylkeskommunen). Elever tar grunnskolefagene på kommunal voksenopplæring, samtidig som de tar lærlingløpet uten teorifagene på videregående nivå. Må ikke ta teorifagene på videregående nivå. Dette forsøket skal bli en standard ordning på nasjonalt nivå. Får fagbrev til slutt. Viktig med fagbrev for varig tilknytning til arbeidslivet.

Grunnskoleopplæringen foregår gjennom modulstrukturert opplæring. Dette er også et forsøksprosjekt. Mål om nasjonal standard på grunnskoleopplæringen for voksne.

Ref. Rune Gjelvold